

De nye krige

Historie-Nu

Af Kjeld Galster

11/12-2007

Herfried Münkler, *De nye krige*, København: Ellekær, 2007. 224 sider. Fra tysk Die neuen Kriege af Jens Ellekær.

anmeldt af Kjeld Galster

"Münkler har klare holdninger, der i mange tilfælde ligger et stykke fra et *main stream* tysk syn på den internationale situation, men flere af disse synspunkter drukner i den omfattende, refererende gennemgang af tidligere tiders konflikter; beskrivelser der kun rummer begrænsede forsøg på analyse, og som forekommer uforholdsmæssigt lange i forhold til de linier, der er viet det centrale tema: de nye krige."

I *De nye krige*, der udkom på Rowohlt Verlag i 2002, og som nu foreligger i dansk oversættelse ved Jens Ellekær, gennemgår Herfried Münkler en række historiske konflikter med det formål at påvise forskelle mellem traditionel krigsførelse og de kampe, som vi ser udfolde sig i vor samtid.

Münkler har klare holdninger, der i mange tilfælde ligger et stykke fra et *main stream* tysk syn på den internationale situation, men flere af disse synspunkter drukner i den omfattende, refererende gennemgang af tidligere tiders konflikter; beskrivelser der kun rummer begrænsede forsøg på analyse, og som forekommer uforholdsmæssigt lange i forhold til de linier, der er viet det centrale tema: de nye krige. Han kommer i sin gennemgang ind på Trediviårskrigen og bruger elementer herfra som sammenligningsgrundlag for de 'nye krige' – etniske konflikter, religiøst motiveret terror og regulær berigelseskriminalitet på nærstatsniveau. Münkler er af den opfattelse, at, som i Trediviårskrigen, er det i mange moderne krige, ikke mindst i Afrika, tilfældige civile, der kommer til at betale prisen for krigsførelsen gennem utilsigtede ødelæggelser, plyndringer, tyveri, hungersnød og vold, fordi krigene i disse tilfælde ikke er af egentlig politisk karakter, men er af religiøs-kulturrel karakter eller skyldes jagten på personlig rigdom og magt. Samtidig konstaterer han, at krigene i den Tredje Verden ofte finansieres delvist ved beslaglæggelse af international bistandshjælp, der aldrig når frem til de modtagere, hvem den egentlig var tiltænkt. Økonomien er i det hele taget i Münklers perspektiv den afgørende drivkraft i mange af disse konflikter, og selv NGO'erne – de internationale ikke-officielle hjælpeorganisationer – kommer fra tid til anden til ufrivilligt at understøtte krigsøkonomien hos den ene part i en igangværende kamp. Desuden ser han krigene som potentielt afgørende faktorer i økonomien i lande, der grænser op til konfliktområder, hvad der gør løsningerne så meget desto mere komplicerede.

Herfried Münkler ser to tilgange til elimintion af lavintensitetskonflikterne i den Tredje Verden: Dels en europæisk, der tilsigeter genskabelse af bæredygtige stater og statsbureaukratier, der tager kampen op med de ikke-statslige aktører, og som kan varetage den lokale sikkerhed på egen hånd. Herved forventer han at terrornetværkene mister deres eksistens- og operationsbetingelser. Dels ser han en amerikansk vej, der går ud på selv – fra eksternt hold – at tage fat på langvarig bekæmpelse af terroren overalt, hvor denne måtte manifestere sig, med henblik på langsomt at nedslide terrororganisationernes offensive potentialer. Når man ser bort fra de lange, berettende passager, synes Münkler at have skabt en interessant og læseværdig debatbog. Oversættelsen er sprogligt fin, og der er så godt som ingen utilsigtede 'germanismer'. Til gengæld er den yderst loyal over for forlægget – også når det drejer sig om den omstændelige tyske argumentationsform. Værket kan dog anbefales alle, der interesserer sig for internationale konfliktspørgsmål.